

9.Évfolyam Történelem

Az őskor

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: a homo sapiens megjelenése, az élelemtermelés kezdetei

Személyek: -

Fogalmak: homo sapiens, őskőkor, újkőkor, mágia, rézkor, bronzkor, vaskor, állam

Topográfia: Rudabánya, Vértesszőlős

Az ókori Kelet

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: Kr. e. 3000 körül, Kr. e. XVIII. század, Kr. e. XIII. század, Kr. e. X. század, Kr. e. 525

Személyek: Kheopsz, Hammurapi, II. Ramszesz, Dávid, Salamon, I. Dareiosz, Xerxész, Buddha, Csin Si Huang-ti

Fogalmak: despotizmus, politeizmus, monoteizmus, hieroglifa, Biblia, vallási dualizmus, kaszt, buddhizmus, brahmanizmus

Topográfia: Mezopotámia, Egyiptom, Sumer, Babilon, Fönícia, Palesztina, Asszírnia, Perzsia, Türosz, Júdea, Izrael, Jeruzsálem, India, Kína

Az ókori Hellász

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: Kr. e. 776, Kr. e. 621, Kr. e. 594, Kr. e. 508, Kr. e. 490, Kr. e. 480, Kr. e. 431-404, Kr. e. 336-323

Személyek: Szolón, Peiszisztratosz, Kleiszthenész, Miltiadész, Leonidasz, Themisztoklész, Periklész, Pheidiász, Hérodotosz, Thuküdidész, Szókratész, Plátón, Arisztotelész, Nagy Sándor

Fogalmak: polisz, arisztokrácia, arkhón, démosz, türannisz, ekklészia, esküdtbíróóság, demokrácia, sztratégosz, cserépszavazás, filozófia, hellenizmus

Topográfia: Athén, Spárta, Olümpia, Peloponnészosz, Makedónia, Marathón, Thermopüilai-szoros, Szalamisz, Alexandria

Az ókori Róma

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: Kr. e. 753, Kr. e. 510, Kr. e. 367, Kr. e. 287, Kr. e. 264-241, Kr. e. 218-201, Kr. e. 168, Kr. e. 48, Kr. e. 31, 212, 313, 395, 476

Személyek: Hannibal, Marius, Sulla, Spartacus, Cicero, Pompeius, Caesar, Antonius, Augustus, Plutarkhosz, Traianus, Hadrianus, Diocletianus, Názáreti Jézus, Pál, Constantinus, Attila

Fogalmak: patricius, plebeius, cliens, consul, senatus, dictator, néptribunus, censor, provincia, legio, senatori rend, lovagrend, triumvirátus, principatus, limes, colonus, dominatus, zsinagóga, diaszpóra, apostol, egyház, püspök, zsinat

Topográfia: Róma, Karthágó, Cannae, Záma, Hispania, Gallia, Actium, Dacia, Pannonia, Konstantinápoly, Aquincum, Sopianae, Savaria

A magyarság őstörténete

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: ie IV. évezred, ie III. évezred, ie II. évezred, ie I. évezred, 896, 900, 907, 955, 973, 997, 1000/1001, 1019, 1032, 1038

Személyek: Álmos, Árpád, Vajk-István, Géza, Koppány, Vazul,

Fogalmak: nomadizmus, kettős fejedelemség, nemzetség, törzs, székely, kalandozások, szeniorátus, primogenitura,

Topográfia: Magna Hungaria, Levédia, Etelköz, Vereckei-hágó, Augsburg

A kora középkor

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: 622, 732, 800, 843, 962, 1054

Személyek: Klodvig, Martell Károly, Kis Pippin, Karolingok, Nagy Károly, Szent Benedek, Justinianus, Cirill és Metód, I. Ottó, Mohamed

Fogalmak: gróf-grófság-örgrófság, ortodox egyház, római katolikus egyház, pápa, szerzetes, kolostor, bencés rend, szkizma, hűbértartok, jobbágy, robot, allódiom, iszlám, Korán, kalifa

Topográfia: Poitiers, Aachen, Konstantinápoly, Pápai Állam, Kijev, Mekka, Cordoba, Bagdad

Esszé témák:

1. Az egyes civilizációk vallási és kulturális jellemzőinek azonosítása.
2. Egy folyam mentén civilizáció jellemzői (pl. Egyiptom, Kína).
3. Az egyistenhit a zsidó vallásban.
4. Az athéni demokrácia intézményei, működése. Az athéni demokrácia kialakulásának folyamata
5. A görög hitvilág néhány jellemző vonása (pl. többistenhit, halhatatlan istenek), a legfontosabb istenek nevének ismerete.
6. A klasszikus kor és a hellenizmus kimagasló kulturális emlékei.
7. A spártai állam.
8. A görög tudomány egyes területeinek egy-egy alkotója (történetírás, természettudományok, filozófia).

- 9.A hódító háborúk társadalmi és politikai következményei a köztársaság korában.
- 10.A kereszténység főbb tanításai.
- 11.A Nyugatrómai Birodalom bukása és a népvándorlás.
 - 11.Augustus principátusának jellemző vonásai.
- 12.A kereszténység történetének néhány állomása az ókorban (pl. páli fordulat, üldöztetés, milánói ediktum, niceai zsinat).
- 13.A népvándorlás legfontosabb mozzanatainak és résztvevőinek ismerete, térbeli elhelyezése (pl. germánok, hunok).
- 14.A magyar nép vándorlása , vándorló magyarság képe. Eltérő tudományos elképzelések a magyar őstörténettel kapcsolatban.
- 15.A honfoglalás. A honfoglaló magyarság társadalma és életmódja.
16. Géza fejedelemsége és Szent István államszervező tevékenysége.
17. A Frank Birodalom történetének főbb állomásai (pl. Poitiers, Verdun) A középkori uradalom jellemző vonásai (pl. vár, majorság,jobbágytelek).
18. Az egyház politikai szerepe a nyugati kereszténységben. Az ortodox és a nyugati kereszténység főbb jellemzői (pl. önálló nemzeti egyházak, eltérő liturgia és egyházművészet)
19. Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai. Az arab hódítás, az iszlám elterjesztésének fontosabb szakaszai (pl. 635 Damaszkusz, 732 Poitiers)
20. A világvallások civilizációformáló szerepe.

11.Évfolyam / Nappali / Történelem

A felvilágosodás kora (XVIII. század)

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: 1740-48, 1756-63, 1776, 1783

Személyek: Nagy Frigyes, Nagy Katalin, Voltaire, Montesquieu, Rousseau, Diderot, Washington, Jefferson, Watt

Fogalmak: enciklopédia, jogállam, ráció, a hatalmi ágak megosztása, társadalmi szerződés, felvilágosodott abszolutizmus, alkotmány, „harmadik rend”, kapitalizmus

Topográfia: Poroszország, Lengyelország, angol és francia gyarmatok Észak-Amerikában

Magyarország a XVIII. században

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: 1722-23, 1740-80, 1767, 1777, 1780-90

Személyek: III. Károly, Mária Terézia, II. József, Kaunitz

Fogalmak: helytartótanács, betelepítés, kettős vámrendszer, vallási türelem, állandó hadsereg, mágnás, állami oktatás, úrbéri rendezés, nyelvrendelet

Topográfia: Határőrvidék, Bánát

A forradalmak kora (1789-1848)

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: 1789, 1791, 1794, 1804-15; 1795, 1848

Személyek: XVI. Lajos, Danton, Robespierre, Metternich, Napóleon, Nelson, Kutuzov, Stephenson, Marx; Martinovics Ignác, Hajnóczy József, I. Ferenc

Fogalmak: girondiak, jakobinusok, polgári szabadságjogok, emigráció, reakció, terror, nacionalizmus, liberalizmus, szocializmus, konzervativizmus, parlamenti rendszer (jobboldal, baloldal), tőkés, proletár, civil társadalom; magyar jakobinusok

Topográfia: Valmy, Vendée, Austerlitz, Trafalgar, Borogyino, Waterloo

Reformkor és szabadságharc Magyarországon

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: 1825, 1830, 1832-36, 1844, 1847, 1848.03.15., 1848. 04.11., 1848.09.29., 1849.04.06., 04.14., 05.21., 08.13., 10.06.

Személyek: Kazinczy Ferenc, Kölcsey Ferenc, Deák Ferenc, Eötvös József, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Széchenyi István, Wesselényi Miklós, Jókai Mór, Petőfi Sándor, Görgey Artúr, Klapka György, Bem József, Damjanich János, Jelasics, Windischgraetz, Haynau, Ferenc József

Fogalmak: reform, polgári átalakulás, cenzúra, államnyelv, örökváltság, közteherviselés, érdekegyesítés, védővám, márciusi ifjak, nemzetőrség, felelős kormány, jobbagyfelszabadítás, választójog, függetlenség, nemzetiségi törvény

Topográfia: Pest-Buda, Fiume, Vaskapu, Pákozd, Kápolna, Isaszeg, Komárom, Segesvár, Arad

A nemzetállamok és az imperializmus kora (1848-1914)

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: 1853-56, 1861, 1861-65, 1866, 1870, 1871, 1882, 1904, 1905, 1907

Személyek: III. Napóleon, I. Miklós, Cavour, Garibaldi, Bismarck, Viktória királynő, Lincoln, II. Vilmos, Lenin

Fogalmak: Internacionálé, keresztényszocializmus, szociáldemokrácia, centrum, periféria, részvénytársaság, monopólium, középosztály, keleti kérdés, szakszervezetek, hármas szövetség, antant, bolsevik, anarchizmus

Topográfia: Krím-félsziget, Piemont, Német Császárság, Szezei-csatorna, Elzász-Lotaringia, Románia, Szerbia, Bulgária, Panama-csatorna

Magyarország a dualizmus idején

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: 1867, 1868, 1875-90, 1896

Személyek: Bach, Deák Ferenc, Andrássy Gyula, Tisza Kálmán, Baross Gábor, Tisza István, Jászi Oszkár

Fogalmak: passzív ellenállás, kiegyezés, horvát kiegyezés, dualista monarchia, közös ügyek, millennium, úri középosztály, obstrukció, népoktatás, kispolgár, nagypolgárság, cseléd, kivándorlás, asszimiláció, állami anyakönyvezés

Topográfia: Bosznia-Hercegovina, Budapest, Osztrák-Magyar Monarchia

Az első világháború

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: 1914-18, 1914. július 28., 1917, 1918. október 31., november 3., 1919, 1919. március 21., 1920. március 1., június 4., 1922

Személyek: Ferenc Ferdinánd, Sztálin, Trockij, Wilson, Clemenceau, Lloyd George, gr. Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós

Fogalmak: villámháború-állóháború, ultimátum, központi hatalmak, pacifizmus, szovjet, őszirózsás forradalom, etnikai és történeti elv, proletárdiktatúra, Tanácsköztársaság, vörös- és fehérterror

Topográfia: Sarajevó, Marne, Somme, Pétervár, Szerb-Horvát-Szlovén Királyság, Csehszlovákia, Lengyelország, balti államok, Curzon-vonal, Doberdó, Isonzó, trianoni Magyarország, Piave

A két világháború közötti időszak

KÖVETELMÉNYEK

Dátumok: 1925, 1929, 1933, 1936, 1938; 1921-31, 1927, 1938. november 2., 1939. március 15.

Személyek: Stresemann, Mussolini, Keynes, Roosevelt, Hitler, Göring; gr. Teleki Pál, gr. Bethlen István, Klebelsberg Kúnó, Nagyatádi Szabó István, Peyer Károly, Bajcsy-Zsilinszky Endre, Gömbös Gyula, Horthy Miklós

Fogalmak: fasizmus, korporatív állam, egypártrendszer, kommunizmus, kollektivizálás, GULAG, kisantant, kisebbségvédelem, tőzsde, túltermelési válság, New Deal, tervgazdálkodás, totális diktatúra, nemzetiszocializmus, Berlin-Róma tengely, Anschluss, koncentrációs tábor; numerus clausus, antiszemitizmus, irredentizmus, revízió, társadalombiztosítás, konszolidáció, népi falukutató mozgalom, nyilas mozgalom, zsidótörvények

Topográfia: Brit Nemzetközösség; Felvidék, Újvidék, Kárpátalja

Esszék témakörei:

1. A felvilágosodás legjelentősebb gondolatai és főbb képviselői.
2. Nagyhatalmi erőviszonyok, az európai egyensúly a XVIII. században.
3. Az új világszemlélet kialakulása (pl. racionalizmus), az újkori természettudományok (pl. mechanika, newtoni fizika) és társadalomtudományok (pl. társadalmi szerződés, államelmélet) kibontakozása.
4. Demográfiai változások, a nemzetiségi arányok alakulása
5. Mária Terézia és II. József reformjai. Az állami oktatáspolitikai főbb intézkedései. Az udvar és a rendek viszonyának alakulása.
6. A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai források alapján.
Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozatának alapkérdései.
7. Az alkotmányos monarchia válsága és bukása. A főbb irányzatok (pl. alkotmányos monarchisták, girondiak), valamint képviselőik társadalmi és politikai elképzeléseinek összehasonlítása.
8. A jakobinus diktatúra.
9. A napóleoni háborúk fordulópontjai (pl. Moszkva, Lipcse).
10. A nagyhatalmi együttműködés céljai és rendszere a bécsi kongresszus nyomán.
11. A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői források alapján.
12. A legfontosabb állam- és alkotmányjogi fogalmak (pl. alkotmány, parlament, képviselői rendszer, szavazati jog, hatalommegosztás).

13. Az I. ipari forradalom legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés) és néhány találmánya.
14. Az ipari forradalom teremtette ellentmondások (pl. környezetszennyezés, életmódváltozás, a nyomor kérdése). Az ipari forradalom eredményeinek (pl. városiasodás, demográfiai robbanás) kibontakozása és egymásra hatása.
15. A reformkor fő kérdései. A rendi országgyűlés és a megyerendszer működése.
16. Széchenyi és Kossuth reformprogramja.
17. A korszak kulturális életének főbb jellemzői. A magyar társadalom rétegződése és életformái. A gazdasági átalakulás jellemzése és elemzése.
18. A pesti forradalom eseményei.
19. Az áprilisi törvények. Ausztria és Magyarország közjogi viszonyának alakulása. A Függetlenségi Nyilatkozat.
20. A főbb hadjáratok, a katonai erőviszonyok alakulása, a vereség okai.
21. Az USA kialakulása és nagyhatalommá válása.
22. Németország nagyhatalommá válása.
23. A balkáni konfliktusok okai.
24. A második ipari forradalom alapvető vonásainak bemutatása. Az ipari forradalom legfontosabb találmányainak és felfedezőinek bemutatása (pl. Benz, Edison, a robbanómotor, telefon).
25. A technikai fejlődés hatása a környezetre és az életmódra, konkrét példák alapján. A tudományos és technikai fejlődés hatása a társadalomra, a gondolkodásra, az életmódra és a környezetre.
26. A szövetségi rendszerek kialakulásának okai az első világháború előtt.
27. Gyarmatok és gyarmattartók a századfordulón.
28. A kiegyezés megszületésének okai. A kiegyezés alternatívái, a kiegyezéshez fűződő viták (pl. dunai konföderáció, Kasszandra levél)
29. A kiegyezés tartalma és értékelése. A polgári állam kiépülése Magyarországon (pl. közigazgatás, közegészségügy, iskolahálózat)
30. Kibontakozó ipar, fejlődő mezőgazdaság, közlekedés. A környezet átalakításának következményei (pl. vasútépítés, városfejlődés, iparosítás).
31. Budapest világvárossá fejlődése.
32. Az átalakuló társadalom sajátosságai. A tömegkultúra néhány jelensége Magyarországon (pl. divat, szórakozás, sport, sajtó).
33. Nemzetiségek a dualizmus korában. Magyar nemzetiségi politika és nemzetiségi törekvések.
34. A cigányság helye a magyar társadalomban.
35. Az életmód változásai a századfordulón.
36. A magyar tudomány és művészet néhány kiemelkedő személyisége.

Szövetségi rendszerek, frontok, az új típusú hadviselés jellemzői.

37.A Párizs környéki békek területi, etnikai és gazdasági vonatkozásainak elemzése.

Nagyhatalmi érdekek és ellentétek a béketárgyalásokon.

38.A bolsevik hatalomátvétel körülményei. A bolsevizmus ideológiája.

39.Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása. A háttország szerepe a háborúban.

40.A Károlyi-kormány bel- és külpolitikai mozgásterét és intézkedései. A tanácskormány uralomra kerülése, politikája, bukásának okai.

41.Trianon gazdasági, társadalmi és etnikai hatásai. Trianon társadalmi és bel- és külpolitikai következményei.

42.A modern életforma néhány jellegzetessége (pl. mozi, autó).

43.A nők szerepének változása.

44.A világválság jelenségei, gazdasági és társadalmi következményei.

45.A náci Németország legfőbb jellemzői.

46.A náci ideológia és propaganda.

47.A sztálini diktatúra legfőbb jellemzői. A bolsevik propaganda főbb jellemzői. A sztálini gazdaságpolitika.

48.Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépései.

49.Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években.

50.A magyar külpolitika céljai és kapcsolatai a két világháború között.

51.A világgazdaság átrendeződése a háború után.

52.Az olasz fasizmus jellemzői.

53. Tekintélyuralmi rendszerek bemutatása Közép-Európában és a Balkánon.

54.Az USA gazdasági fellendülése és nemzetközi szerepe.

55. A válság kezelésének módjai egy adott országban (pl. USA, Nagy-Britannia).

56.A totális állam kiépítése Németországban.

57.Gazdasági válság és radikalizálódás a belpolitikában (Gömbös és kísérlete).

60.Az antiszemitizmus és a zsidókérdés Magyarországon.

61.Tudomány és művészet főbb képviselői a két világháború közötti . A klebelsbergi kultúrpolitika kibontakozása és főbb jellemzői (pl. kultúrfőlény, vallásérkölcsei nevelés).Magyarországon (pl. Szent-Györgyi Albert, Bartók Béla).

62.Magyarország a náci birodalom árnyékában (pl. gazdasági és politikai kényszerek, kitörési kísérletek).

63. A területi revízió lépései.

Tételsor:

1. Ismeretei és mutassa be a **I. ipari forradalom** időszakának fontosabb találmányait, ezek elterjedésének gazdasági és társadalmi következményeit!
2. Ismeretei és mutassa be a **II. ipari forradalom** időszakának fontosabb találmányait, ezek elterjedésének gazdasági és társadalmi következményeit!
3. Ismertesse **Magyarország etnikai és demográfiai változásait XVIII. században!** A rendelkezésére bocsátott források felhasználásával tárja fel ezek okait és következményeit! Ismertesse Fejér megye nemzetiségeit, jelenlegi elhelyezkedésüket, Székesfehérvár nemzetiségi emlékeit nevezze meg.
4. Ismertesse a **Nagy Francia Forradalmat** – Válaszában térjen ki: A forradalom **kitörésének okai**, Az alkotmányos monarchia, A köztársaság, A jakobinus diktatúra,
5. Ismertesse **Napóleon** hatalomra kerülését, jellemezze a **császárság időszakát**.
6. Ismertesse a **Német és Olasz egység** létrejöttét.
7. Gondolkodók és művészek a változó világban. **Ideológiák** és politikai törekvések a **XIX.sz-ban**.
8. Ismertesse a **gyarmatok kialakulását, harcát a gyarmatokért. A szövetségi rendszerek kialakulását**.
9. **Saját ismeretei alapján mutassa be a dualizmus-kori Magyarország gazdasági fejlődését!**
10. Ismertesse **USA kialakulását és az amerikai polgárháborút**.
11. Mutassa be a **felvilágosult abszolutizmus** jellemzőit Mária Terézia és II. József intézkedései alapján.
12. Ismeretei alapján mutassa be Széchenyi István reformprogramjának lényegesebb elemeit! Ismertesse Széchenyi szerepét a reformmozgalom kibontakozásában!
13. Ismertesse **Kiegyezéshez vezető utat és a kiegyezés pontjait**.
14. Ismeretei alapján elemezze és értékelje az **áprilisi törvények jelentőségét Magyarországi polgári átalakulásában!**
Válaszában térjen ki az alábbi szempontokra:
15. Mutassa be a **1848/49-es szabadságharc bel és külpolitikáját (eseménytörténet is).**
Európa nemzetközi viszonyait.
16. Mutassa be a két világháború közötti Magyarország politikai és gazdasági helyzetét és megszilárdulását. (Gömbös – kormányig)

17. Tárja fel, milyen alapvető nagyhatalmi ellentétek húzódtak meg a **nemzetközi konfliktus mögött! Ismertesse az első világháborút közvetlenül megelőző szövetségi rendszereket! Mutassa be az új típusú hadviselés legfontosabb jellemzőit!**

18. Mutassa be a **trianoni békeszerződés** következményeként megvalósult etnikai változásokat, ezek folyamatát és következményeit! Hogyan hatott a lakosság mentalitására Trianon. Mutassa meg térképen az elcsatolt területeket. Mit jelent „A leghűségesebb város”, kifejezés. Használja a forrásokat, térképeket válaszához!

19. **Saját ismeretei alapján mutassa be a bolsevik és a náci hatalomgyakorlás jellemzőit! Tárja fel a hasonlóságok és különbségek hátterét !**

20. **Mutassa be** a nagy gazdasági világválság jelenségeit, gazdasági és társadalmi következményeit.

11.Évfolyam / Levelező / Történelem

1. Elemezze és értékelje saját ismeretei segítségével **Károly Róbert** gazdasági reformjait!

2. Ismeretei és mutassa be a **középkori agrárforradalom** fontosabb elemeit és következményeit!

3. Mutassa be a **középkori városok** kialakulásának folyamatát, a városok típusait, ezek jellemzőit! Ismertesse a kialakulás körülményeit, telepítő tényezőiket.

4. Ismertesse az athéni demokrácia kialakulásának folyamatát, mutassa be a klasszikus **athéni demokrácia** működését a rendelkezésére álló források segítségével!

5. Ismertesse **I. István** államszervező tevékenységének fontosabb elemeit, ezek problémáit és eredményeit!

6. Saját ismeretei alapján mutassa be a központosított királyi hatalom kiépítését **Hunyadi Mátyás** korában!

7. Ismertesse a tatárjárás előzményeit, fontosabb eseményeit! A források alapján mutassa be **IV. Béla** uralkodási filozófiájának változását!

8. Mutassa be a **nagy földrajzi felfedezéseket és előzményeit**, fontosabb eredményeit!

9. A források és saját ismeretei alapján jellemezze a **végvári élet** kialakulásának körülményeit és mindennapjait a Királyi Magyarországon!

10. Mutassa be a **Török kort Magyarországon 1526-1564-ig**

11. Mutassa be a **Török kiűzését 1664-1699-ig**

12. Mutassa be a **Rákóczi szabadságharcot**.

13. Mutassa be a **30 éves háborút**

14. Mutassa be a **Keresztes háborúkat—Pápaság és császárság harcát**.

15. Mutassa be a **Protestáns és katolikus megújulást**

16. Mutassa be az **Angol polgári fejlődést**.

17. Mutassa be a **Rendi fejlődést** Francia és az – Angol királyságban.